Openbaar Zaaknummer: Z/26/350308

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Zienswijze concept Jaarstukken 2025 en concept begroting 2027-2030 Groene Metropoolregio

Collegedatum: 12 mei 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Een zienswijze in te dienen op de concept-jaarstukken 2025 en de conceptbegroting 2027-2030 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, waarin staat opgenomen dat:
   a) de raad waardering heeft voor het werk van de GMR, de geboekte voortgang op de regionale opgaven en de meerwaarde van de onderlinge samenwerking;
   b) de raad positief is over de tijdige afronding van de accountantscontrole en instemt met de voorgestelde verwerking van het positieve resultaat over 2025, waaronder de restitutie van het programma Regiobureau aan de deelnemende gemeenten en de reservering van middelen voor reeds aangegane verplichtingen binnen de opgaven;
   c) het wenselijk is om in de toekomst terughoudender om te gaan met het aangaan van verplichtingen die het beschikbare begrotingskader overstijgen.
   d) met belangstelling wordt uitgekeken naar de uitwerking van een nieuwe systematiek voor de dekking van kosten rond subsidieprojecten;
   e) het advies van de accountant om te komen tot een integrale fraude-risicoanalyse wordt onderschreven en het van belang wordt geacht dat hierover structureel wordt gerapporteerd in het jaarverslag;
   f) aandacht wordt gevraagd voor een verdere versterking van de governance en uitvoeringskracht, met duidelijke afspraken over rolverdeling , afstemming tussen lokaal en regionaal niveau en verantwoordelijkheden, zodat de uitvoering van de opgaven kan worden geborgd.
2. De structurele financiële gevolgen van de ontwerpbegroting van de GMR mee te nemen in de perspectiefnota 2026.
3. Akkoord te gaan met de inwonersbijdrage aan The Economic Board van € 1,11 per inwoner voor het jaar 2027.

Aanleiding
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) zendt als gemeenschappelijke regeling jaarlijks de concept-jaarstukken en meerjarenbegroting aan de raden van haar deelnemende gemeenten. Dit is in overeenstemming met de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de gemeenschappelijke regeling. Uw raad wordt nu in de gelegenheid gesteld hier een zienswijze op in te dienen. Ook wordt de bijdrage aan The Economic Board (TEB) met dit voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd. Daartoe treft u vanuit The Economic Board de jaarrekening en het jaarverslag (bijlage 8) aan.

<u>Jaarstukken</u>
De concept jaarstukken van de GMR bestaan uit de volgende bijlagen:

- Concept-jaarverslag: Voor de inhoudelijke verantwoording van het regiobureau en de vijf opgaven;
- Concept-jaarrekening: Hierin worden de financiële resultaten toegelicht en verantwoord;
- Accountantsverklaring.

Het jaar 2025 sluit met een positief resultaat op de inwonerbijdrage van € 258.035. Dit is als volgt opgebouwd;

i. Resultaat opgaven	€ 174.151
ii. Resultaat regiobureau	€ 83.884
TOTAAL	€ 258.035

In overeenstemming met artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling wordt een positief saldo naar rato van de inbreng gerestitueerd aan de deelnemende gemeenten, tenzij de vastgestelde algemene reserve van € 100.000 nog niet is gerealiseerd.

In de jaarstukken wordt voorgesteld het rekeningresultaat van het programma Regiobureau (€ 83.884) te restitueren aan de deelnemende gemeenten, voor de gemeente Wijchen is dit een bedrag van circa € 4.575. Het resultaat van het programma opgaven (€ 174.151) zal worden gebruikt om de kosten die voortvloeien uit de aangegane verplichtingen te dekken.

Begroting GMR 2027-2030
De begroting 2027-2030 is beknopt van omvang en bevat per opgave de financiële vertaling van de activiteiten, voorzien van een korte toelichting. Voor een uitgebreide beschrijving van de ambities van het programma Opgaven en de speerpunten wordt verwezen naar de regionale agenda 2025-2028, die op 11 september 2024 door het algemeen bestuur van de GMR is vastgesteld. Als gemeente Wijchen tekenden wij voor vier jaar in voor alle vijf de inhoudelijke opgaven. De voorliggende conceptbegroting 2027-2030 is de derde begroting onder deze regionale agenda.

Bij de vaststelling van de regionale agenda en de begroting 2025-2028, hebben de gemeenteraden aandacht gevraagd voor het zogenoemde *ravijnjaar* 2026. Het bestuur van de GMR heeft hierop geanticipeerd middels een pakket aan besparingsmaatregelen en een herziening van de inwonerbijdrage tot een bedrag van € 8,63. Deze inwonerbijdrage vormt het uitgangspunt voor de bepaling van de inwonerbijdrage voor 2027.

De inwonerbijdrage 2027 is net zoals voorgaande jaren opgebouwd uit de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,95 per inwoner) en bijdragen voor de vijf opgaven (gezamenlijk € 6,04 per inwoner). Daarmee komt de inwonerbijdrage voor 2026 uit op € 8,99 per inwoner. Dit is exclusief de bijdrage aan The Economic Board (TEB) van € 1,11 per inwoner. De hoogte van de inwonerbijdrage is vastgesteld door de inwonerbijdrage 2026 van € 8,63 te vermeerderen met de BRN-norm (Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen) van 4,15%. Voor de gemeente Wijchen komt dit in totaal neer op een totale bijdrage aan de GMR van €425.250 (inclusief bijdrage TEB).

Hieronder vindt u een samenvatting van de kosten per inwoner.

	2027	2026
Programma Regiobureau[1]	€ 2,95	€ 2,83
Programma Opgaven		
Groene groeiregio	€ 1,04	€ 1,00
Productieve regio	€ 0,94	€ 0,90
Ontspannen regio	€ 0,91	€ 0,87
Verbonden regio	€ 1,58	€ 1,52
Circulaire regio	€ 1,57	€ 1,51
subtotaal	€ 6,04	€ 5,80
Totaal	€ 8,99	€ 8,63

The Economic Board

In 2027 begint de vierde periode van vijf jaar van het Strategisch Plan van The Economic Board (TEB). TEB heeft de deelnemende gemeenten gevraagd om voor de periode 2025-2028 via de GMR subsidie te verstrekken. In deze begroting is de bijdrage per inwoner aan TEB opgenomen volgens de stand van zaken per september 2025. Met ingang van 2026 wordt ook de bijdrage aan TEB geïndexeerd volgens de BNR-norm. Hiertoe heeft het algemeen bestuur besloten in haar vergadering van 5 februari 2025. Daarmee komt de inwonerbijdrage aan TEB vanuit Wijchen uit op € 1,11 per inwoner in 2027.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
28-11-2014	Besluit Raad: deel te nemen aan de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio 2025-2028 en het college toestemming geven hierop in te tekenen. Zaaknummer: 238773
10-12-2024	Besluit College: Tot het aangaan van de bijgevoegde "Opgaveovereenkomst regionale agenda Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen 2025-2028" en in te tekenen op alle 5 de opgaven zoals is bijgevoegd in bijlage 1 "Opgaveovereenkomst GMR-Wijchen 2025-2028".

Gewenst resultaat

Volgens artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 31, lid 3 gemeenschappelijke regeling heeft uw raad de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de concept jaarstukken 2025 en de conceptbegroting 2027-2030. Met dit besluit wordt invulling gegeven aan de mogelijkheid een reactie in te dienen op de betreffende financiële stukken van de GMR.

Argumenten

1.1. *De jaarstukken en de begroting worden conform voorschriften uit de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) voorgelegd voor zienswijzen aan de raad.*

Volgens artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 31, lid 3 gemeenschappelijke regeling zendt de GMR vóór 30 april de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten. De algemene financiële en beleidsmatige kaders van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient, worden ook voor 30 april met de deelnemende gemeenten gedeeld. Onder deze kaders worden

verstaan de veranderingen op hoofdlijnen die afwijken van eerder gestelde beleids-, uitvoerings- of financiële kaders. De concept zienswijze op de jaarrekening en begroting treft u aan in bijlage 1. Conform de bepalingen uit de gemeenschappelijk regeling hebben gemeenteraden vervolgens de mogelijkheid om hun zienswijze naar voren te brengen.

1.2. De regionale opgaven zijn vertaald in de conceptbegroting.
De begroting voor de periode 2027–2030 is materieel sluitend en opgebouwd uit twee programma's: het regiobureau en de opgaven. Het programma regiobureau wordt gefinancierd uit bijdragen van de zeventien deelnemende gemeenten en een provinciale bijdrage. De gemeentelijke bijdragen worden berekend op basis van het inwoneraantal per 1 januari 2026. Voor Wijchen bedraagt dit 42.104. Daarnaast verstrekken de gemeenten via de GMR een subsidie aan The Economic Board (TEB). Voor 2027 dragen veertien gemeenten waaronder Wijchen, hieraan bij. De subsidie bedraagt € 1,11 per inwoner en wordt vanaf 2026 jaarlijks geïndexeerd volgens de BRN-norm. Het programma opgaven wordt gefinancierd door gemeenten die deelnemen aan specifieke opgaven, aangevuld met subsidies en bijdragen van onder andere het Rijk en de provincie.

De begroting 2027 laat zien dat de regionale opgaven consequent zijn vertaald naar gerichte inzet van de inwonerbijdrage, waarmee de GMR in staat wordt gesteld om regionale ambities uitvoeringsgericht per opgave waar te maken. Hieronder wordt per opgave inzichtelijk gemaakt hoe de regionale opgaven zijn vertaald in de conceptbegroting.

1. Groene groeiregio
Voor het verbinden van ruimtelijke opgaven wordt ingezet op de verdere versterking van de vier gebiedsprogramma's (Veluwezoom, Middengebied, Liemers en Rijk van Nijmegen). De versnelling van de woningbouw krijgt vorm via de uitvoering van de Woondeal. Hiervoor worden instrumenten ingezet zoals tempotafels met marktpartijen, een regionale projectleiderspool, monitoring en pilots voor snellere planvorming. De uitvoering wordt grotendeels gefinancierd met provinciale subsidies (circa € 900.000 per jaar), aangevuld met cofinanciering uit de inwonerbijdrage. De totale inwonerbijdrage voor deze opgave bedraagt in 2027 circa € 812.000.

2. Productieve regio
De uitvoering van het Regionaal Programma Werklocaties vormt de kern van deze opgave. In de begroting zijn middelen opgenomen voor coördinatie, monitoring en ondersteuning van gemeenten, waaronder een hogere bijdrage voor het speerpunt Toekomstbestendige werklocaties vanwege noodzakelijke externe inhuur. Daarnaast wordt binnen bestaande financiële kaders gewerkt aan een vervolg op het onderzoek *Economie van de Toekomst*, dat richting geeft aan keuzes over economie en ruimte. Voor mkb-dienstverlening worden middelen ingezet voor samenwerking, borging en doorontwikkeling van de doorverwijstool Regiolink en deelname aan het Nationale Actieplan mkb-dienstverlening. Dit leidt tot een structurele verhoging van de begroting met € 18.000 per jaar, onder voorbehoud van rijksbijdragen. De economische monitor wordt voortaan tweejaarlijks opgesteld; hiervoor is € 80.000 gereserveerd. Voor Human Capital wordt in de begroting uitgegaan van voortzetting van de huidige bijdrage van € 158.000 per jaar, in afwachting van nieuwe besluitvorming.

3. Ontspannen regio
Voor het groen-blauw raamwerk en het landelijk gebied worden de uitvoeringsagenda en gebiedsaanpakken voortgezet, mede gefinancierd met externe subsidies. Het speerpunt recreatie en toerisme richt zich op de uitwerking van vijf verhaallijnen en een betere spreiding van recreatiedruk. Deze activiteiten worden voorlopig bekostigd uit de

inwonerbijdrage; het aantrekken van aanvullende externe middelen is een expliciet aandachtspunt. Voor cultuur is de uitvoering van het regioplan opgenomen. De GMR bekostigt coördinatie uit de inwonerbijdrage, aangevuld met provinciale subsidie die via gemeente Arnhem loopt.

4. Verbonden regio
De begroting voor de Verbonden regio vertaalt de regionale mobiliteitsambities naar investeringen in duurzame mobiliteit en bereikbaarheid van economische kerngebieden. Voor duurzame mobiliteit wordt het programma *Slim & Schoon Onderweg* voortgezet, met nadruk op gedragsverandering, werkgeversaanpak, deelmobiliteit, duurzame logistiek en laadinfrastructuur. Binnen het speerpunt voorzieningen en infrastructuur wordt ingezet op de uitwerking van gebiedsaanpakken, lobby en programmering richting Rijk en provincie (BOL en BO MIRT). De begroting ondersteunt onder meer de inzet op verbetering van OV, fietsnetwerken, doorfietsroutes en strategische spoor- en wegverbindingen, passend binnen het Regionaal Mobiliteitsprogramma.

5. Circulaire regio
De begroting voorziet in voortzetting van activiteiten op circulariteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid, waaronder ondersteuning van circulair opdrachtgeverschap en de afronding van het Regio Deal-project *Toekomstbestendig bouwen*. De uitvoering van de RES vormt een belangrijk onderdeel van de begroting, met een rijksbijdrage van € 510.000 per jaar. Tegelijkertijd is voor 2027 een bezuiniging op de inwonerbijdrage ingeboekt, die wordt opgevangen met resterende rijksmiddelen. De opgave RES is verbreed naar integraal programmeren en ontwikkeling van een regionaal energiesysteem, waarbij op te merken is dat voortzetting van extra rijksmiddelen onzeker is. Daarnaast zijn middelen beschikbaar voor de warmtestrategie, ondersteuning van natuur-inclusieve energieprojecten en het Regionaal Expertisecentrum Energie, grotendeels gefinancierd via subsidies.

2.1. De voorgestelde bijdrage past binnen de begroting van de gemeente Wijchen.
De voorgestelde bijdrage aan de GMR bedraagt in 2027 voor gemeente Wijchen 425.250 euro. Dit bedrag past binnen de begroting van de gemeente Wijchen. Over de jaren 2027-2030 ontstaat er op basis van de meerjarenbegroting van de GMR voor de gemeente Wijchen bovendien structureel een voordelig resultaat. Dit positieve saldo zal worden verwerkt in de perspectiefnota.

3.1. Met de voorgestelde inwonersbijdrage kan het Strategisch Plan van The Economic Board (TEB) worden uitgevoerd.
Om de strategische visie zoals uiteengezet in het Strategisch Plan *"Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen 2026–2030"* uit te kunnen voeren is subsidie vanuit de gemeenten nodig. Met het vaststellen van de bijdrage van € 1,11 per inwoner komen we hieraan tegemoet en ondersteunen we The Economic Board om verder te werken aan de beoogde Schaalsprong en het behalen van concrete resultaten op het gebied van innovatie, talentontwikkeling en samenwerking voor de clusters Energy, Health en High Tech.

Tegenargumenten en risico's
1.1. Het indienen van een zienswijze op de jaarstukken en begroting is geen wettelijke verplichting.
Volgens artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 31, lid 3 gemeenschappelijke regeling stelt de GMR de raden van de deelnemende gemeenten

tijdig in de gelegenheid een zienswijze in te dienen op de conceptbegroting en de concept-jaarstukken. De wet verplicht de gemeenteraad echter niet om daadwerkelijk een zienswijze in te dienen. Uw raad kan er ook bewust voor kiezen geen zienswijze in te dienen, of het college te laten volstaan met kennisname

1.2. Wij blijven aandacht vragen voor het behalen van concrete resultaten.
Met het vaststellen van de regionale agenda 2025-2028 is de regionale samenwerking binnen de Groene Metropoolregio (GMR) terechtgekomen in een nieuwe fase. Hierin wordt de aandacht verlegd van beleid naar uitvoering. Deze omslag heeft niet alleen tijd nodig, maar vergt ook daadkracht. In onze zienswijzebrief vragen wij daarom aandacht om de synergie tussen de uitvoeringscapaciteit van de gemeenten en die van de GMR verder te versterken. Dit vraagt om niet alleen om een duidelijkere afbakening van wie voor welk deel van de uitvoering verantwoordelijk is, maar ook om heldere afspraken over de afstemming tussen lokaal en regionaal niveau.

Financiële gevolgen

Jaarstukken
Conform artikel 31 lid 8 van de gemeenschappelijke regeling vloeit het positieve saldo van het jaarresultaat naar rato terug naar de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Wijchen betekent dit een teruggave van € 4.575.

Begroting
De totale kosten voor de gemeente Wijchen komen neer op € 425.250,-. Gebaseerd op inwoneraantal per 1-1-2026 van 42.104. Deze kosten bestaan uit:

-Kosten regiobureau € 2,95 * 42.104 = € 124.207
-Kosten opgaven: in totaal € 6,04* 42.104 = € 254.308
-Kosten The Economic Board: € 1,11 * 42.104 = € 46.735

De begroting van de GMR wordt na 2027 niet meer geïndexeerd, daarom hebben we de indexering conform de septembercirculaire 2025 van 2,5% toegepast op de meerjarenbegroting van de GMR. Daarna hebben we de begroting van de GMR naast de begroting van de gemeente Wijchen gezet. Dit leidt tot het volgende overzicht:

Begrotingsopzet:	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begroting GMR geïndexeerd	401.205	425.250	435.881	446.778	457.948
Meerjarenbegroting Wijchen	405.900	425.508	443.123	462.277	462.277
Overschot verwerken in perspectiefnota	**4.695**	**258**	**7.242**	**15.499**	**4.329**

Zoals hierboven is weergegeven, ontstaat er voor de gemeente Wijchen structureel een voordelig resultaat. Dit positieve saldo nemen we mee in de perspectiefnota, bij het onderdeel Gemeenschappelijke regelingen.

Communicatie
Communicatie over de jaarstukken en de begroting van de GMR vindt plaats door het Regiobureau nadat het algemeen bestuur (AB) op 9 september 2026 de begroting definitief heeft vastgesteld.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na vaststelling van de zienswijzebrief door de raad zal deze aan de GMR worden toegezonden. Na de zienswijzeprocedure en de daarop volgende reactie van het AB op de ingebrachte zienswijzen via een zienswijzennotitie, worden de jaarstukken 2025 op 8 juli 2026 en de begroting 2027-2030 op 9 september 2026 vastgesteld door het algemeen bestuur van de GMR.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Bijlagen
1. Zienswijzebrief concept-jaarstukken 2025 en conceptbegroting GMR 2027-2030
2. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 GMR
3. Jaarrekening inclusief controleverklaring GMR
4. Accountantsverslag 2025
5. Aanbiedingsbrief conceptbegroting GMR 2027-2030
6. Conceptbegroting GMR 2027-2030
7. Aanbiedingsbrief jaarstukken TEB
8. Jaarrekening en jaarverslag 2025 TEB
9. Brief inzake financiële en algemene uitgangspunten 2027